

Debatt

Passivitet är medlöperi: Stäng Irans ambassad

Iran brinner. Folket har svarat när de kallats. Nu måste även Europa, och Sverige i synnerhet, visa att solidaritet betyder handling. Det skriver Katrin Rabiei och Ardavan M. Khoshnood.

Det är dags att sätta hårt mot hårt, skriver debattörerna. Foto: Christine Olsson/TT

12 januari 2026 kl. 10:35

T_T Text

K

Katrin Rabiei och Ardavan M. Khoshnood

Överläkare neurokirurgi och medicine doktor, respektive överläkare akutsjukvård, docent, lektor, statsvetare

Detta är en opinionsartikel som speglar skribentens åsikter.

Iran befinner sig i ett akut och eskalerande skede. Regimen svarar på folkliga protester med kulor, massarresteringar och systematiskt dödande av civila. Vittnesmål från hela landet talar om massmord på iranier – unga som gamla – vars enda ”brott” är att de kräver frihet, värdighet och självbestämmande. Det handlar inte om sporadiska oroligheter, utan om ett nationellt uppror mot en våldsregim som förlorat all legitimitet.

På Irans gator hörs tydliga slagord till stöd för kronprins Reza Pahlavi. Människor samlas under Lejon-och-sol-flaggan, bär porträtt av kronprinsen och av den forna shahen samt hans drottning Farah Pahlavi. Detta är inte nostalgi. Det är ett uttryck för att många seglivade myter om Irans moderna historia har krossats av forskning och öppna arkiv – och för att Reza Pahlavi konsekvent har stått för demokrati, sekularism och fria val.

Hans budskap är inte maktövertagande, utan nationell samling och en ordnad övergång där det Iranska folket själva avgör sin framtid och styrelseskick genom fria och demokratiska val.

När Reza Pahlavi nyligen uppmanade iranierna att komma ut på gatorna vid en bestämd tid tog han en reell risk. Från exil kunde han ha avfärdats som ännu en röst på tryggt avstånd. I stället svarade folket. Wall Street Journal sammanfattade det träffsäkert i sin opinionstext: landets gator exploderade vid den tidpunkt kronprinsen angav. I sin senaste call to action har han gått längre och uppmanat till att inta stadskärnor och utöka strejkerna – ett tydligt strategiskt skifte mot civil olydnad och nationell mobilisering.

Regimskifte viktigt för Sverige

Det som dock händer i Iran, angår inte bara Iran. Ett regimskifte där påverkar också Sverige. Säkerhetspolisen har gång på gång pekat ut Iran som ett av de länder som bedriver säkerhetshotande verksamhet i landet. Iran spionerar aktivt i Sverige. Iran har genomfört mord och mordförsök på svensk mark. I dag lever människor med polisskydd därför att regimen via kriminella nätverk försöker mörda dem. Det är en pågående, konkret och dokumenterad hotbild.

66

Ett fritt Iran skulle inte bara innebära slutet på en brutal teokrati, utan också minskad destabilisering i Mellanöstern

Mot den bakgrunden är det välkommet och viktigt att svenska politiker – inte minst statsministern – tydligt ställer sig bakom iraniernas kamp, och att utrikesministern kallar upp regimens ambassadör.

Det är ett nödvändigt ställningstagande. Men symbolik räcker inte när regimen fortsätter att döda inne i Iran och trakassera exiliranier i Europa. Vad hjälper ord när motparten svarar med avrättningar och kulor?

Iranier betalar priset i blod

Men ansvaret sträcker sig längre än till sanktioner och diplomatiska markeringar. Europas återkommande tystnad under tidigare iranska uppror har lärt regimen att tiden arbetar för förtrycket. Varje gång omvärlden nöjer sig med ”oro” och ”uppmaningar till återhållsamhet” betalar iranierna priset i blod.

I dag finns ett ovanligt tydligt läge: ett brett folkligt uppror, ett igenkännbart nationellt symbolspråk och ett demokratiskt ledarskap som uttryckligen avvisar både diktatur och våldsamt maktövertagande. Att inte agera nu vore inte neutralitet – det vore ett aktivt val att låta regimen överleva ännu en gång.

66

När ett folk reser sig, svarar på en gemensam kallelse och öppet pekar ut den framtid de vill ha, då är det inte Sveriges uppgift att stå på läktaren

Sverige har historiskt gärna beskrivit sig som en röst för mänskliga rättigheter. Den rollen provas nu. Ett fritt Iran skulle inte bara innebära slutet på en brutal teokrati, utan också minskad destabilisering i Mellanöstern, färre säkerhetshot i Europa och ett slut på den statliga terrorism som i dag når ända in i svenska bostadsområden.

När ett folk reser sig, svarar på en gemensam kallelse och öppet pekar ut den framtid de vill ha, då är det inte Sveriges uppgift att stå på läktaren.

Stäng Irans ambassad

Det är dags att sätta hårt mot hårt. Sverige bör stänga den islamiska republikens ambassad. Diplomatsk närvaro kan inte fortsätta som om inget hänt medan ett folk massakreras och säkerhetshot exporteras till vårt eget land.

Att stänga ambassaden är inte ett brott mot diplomatin – det är ett försvar av den. Det sänder en tydlig signal om att statsterror, mord och gisslandiplomati inte tolereras.

Iran brinner. Folket har svarat när de kallats. Nu måste även Europa – och Sverige i synnerhet – visa att solidaritet betyder handling.